

Jaarverslag 2019 - Aktiegroep het Oude Westen

Inleiding

In november 2017 nam de Rotterdamse gemeenteraad het besluit de structurele subsidies voor bewonersorganisaties per 1 januari 2018 op te heffen. Voor ons als Aktiegroep het sein om de bakens te gaan verzetten. De start van een nieuwe fase in ons toen bijna 50-jarig bestaan. Energiek hebben wij onszelf de afgelopen twee jaren opnieuw uitgevonden. We gingen, zonder de vanzelfsprekendheid van een structurele subsidie, de uitdaging aan om te zoeken naar nieuwe financieringsvormen: onze transitie. En dit zonder uit het oog te verliezen waar we als de Aktiegroep voor staan: het met elkaar verbinden bewoners en organisaties in de wijk.

Transitie

2019 was een cruciaal jaar voor onze transitie. De weg vinden naar financiële zelfstandigheid is de afgelopen twee jaar de grootste opgave geweest. Voor deze transitie die al in 2018 gestart is, ontvingen we een transitie-subsidie van de gemeente Rotterdam. Aangevuld met substantiële bijdragen van diverse fondsen en een paar kleine opdrachten lukte het om de begroting 2019 rond te krijgen en tevens werkten we ook aan de financiële basis voor 2020.

Bijdragen van fondsen en subsidieverstrekkingen legden de basis voor ons voortbestaan. Daar zijn wij zeer erkentelijk voor. In bijlage 4 staat een overzicht van partijen die een bijdrage leverden aan onze begroting.

De veranderde financiële situatie en het aannemen van opdrachten van derden hebben geleid tot aanpassingen in onze organisatie. Onder meer de verbetering van onze financiële administratie, project- en urenadministratie en informatiebeheer is ingezet. In 2020 gaan we hier trouwens nog een forse inspanning op leveren. Dat wordt het sluitstuk van de transitie.

Activiteiten

In 2019 is een toekomstplan voor de komende vijf jaar opgesteld waarin de thema's wonen, energie(transitie), verduurzaming en vergroening van de wijk centraal staan. In 2019 is het toekomstplan Aktiegroep Oude Westen opgesteld, 'Duurzame poort naar een toekomstbestendige wijk voor iedereen', waarin alle lopende concrete projecten in hun samenhang in beeld zijn gebracht.

Er zijn bij de Aktiegroep formeel drie soorten activiteiten te onderscheiden, op basis van wie ervoor verantwoordelijk is:

1. Projecten waarvoor het bestuur een prestatieafspraken aangaat met een samenwerkingspartners.
2. Bewonersinitiatieven die worden aangevraagd door actieve bewoners uit de wijk. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor financiering, uitvoering en verantwoording. De Aktiegroep faciliteert, ondersteunt en verbindt deze initiatieven.
3. Een van de belangrijkste activiteit blijft het Wijkplein. Het Wijkplein wordt gedragen door een veertigtal vrijwilligers. Zij worden ondersteund door een beroepskracht onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor huisvesting en de organisatiekosten. Het Wijkplein is het hart van de organisatie en van de activiteiten die zij onderneemt. Het is de plek waar bewoners makkelijk binnenlopen met hun zorg, verhaal, vraag of idee. Er is aandacht voor mensen en hun verhaal. Mensen luisteren naar

elkaar en worden aan elkaar verbonden. Het is de humuslaag waarop nieuwe initiatieven en activiteiten van onderop ontstaan.

Het Wijkplein faciliteert en verbindt bewoners. Bewoners helpen elkaar en werken met elkaar aan een betere buurt. Het wijkplein draait met circa veertig vrijwilligers als baliemedewerker, gastheer of -vrouw of klusjesman. Zij leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan het onderhouden van het sociale netwerk in de wijk.

In bijlagen 1 tot en met 3 is een overzicht van de drie soorten activiteiten opgenomen.

Huisvesting

De Aktiegroep huurt al jaren het pand aan de Gaffelstraat 1-3 van de gemeente Rotterdam. Het pand is een gemeentelijk monument en voormalig klooster. Het is nu verre van duurzaam en is intern ook aan verbetering toe. In 2019 is een start gemaakt met het maken van plannen voor de aanpak van het pand. De provincie Zuid-Holland heeft een cofinanciering verstrekt voor het maken van een plan om het hele pand te renoveren en te verduurzamen.

We voeren overleg met de gemeente, eigenaar van het pand, over verlenging van de huur met vijf jaar met een optie op koop, over de mogelijkheid om delen aan derden te kunnen verhuren om daarmee inkomsten te genereren en over verduurzaming van het pand.

Architectenbureau Open Kaart en de Jeugdbibliotheek zijn nu medegebruikers van het pand. Daarnaast is er een toenemend aantal groepen en instanties die met enige regelmaat gebruik maken van de diverse ruimtes voor bijvoorbeeld vergaderingen en presentaties.

De Aktiegroep heeft de ambitie om van het pand een kenniscentrum te maken dat zich de komende jaren vooral zal richten op zaken die te maken hebben met de energietransitie, vergroening en verduurzaming. Toekomstige verhuur zal vooral gericht zijn op initiatieven die daar mee te maken hebben zodat er uitwisseling van kennis en versterking van elkaars activiteiten kan plaatsvinden. Ook daarover voeren we gesprekken met de gemeente Rotterdam. We willen een plek zijn en blijven waar bewoners terecht kunnen voor informatie over alles wat met die energietransitie, vergroening en hergebruik te maken heeft.

Samenwerkingsverbanden

Het Wijkplein is niet de enige plek in de wijk waar bewoners elkaar ontmoeten en initiatieven ondernemen. Ook het Wijkpastoraat, Leeszaal West, Speelcentrum Weena en het huis van de wijk 'De Gaffel' zijn daar mooie voorbeelden van. De Aktiegroep opereert in het netwerk van de organisaties in de wijk: Welzijnsorganisatie WMO Radar, zorginstelling De Leeuwenhoek, de ondernemersvereniging van de West-Kruiskade, woningcorporatie Woonstad Rotterdam, de basisscholen in de wijk, de politie (Wijkagenten), de Gemeentelijke gebiedscommissie Centrum en verschillende diensten van de gemeente Rotterdam. Andere belangrijke samenwerkingspartners van de Aktiegroep zijn onder meer: de sociaal ondernemers Anne Witteveen, Wolbert van Dijk en Jasper van Lammeren, het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, Stichting Energiebank, Stichting Tussentuin, vrouwengroepen, Stichting Vluchtelingenwerk, WaterSensitive Rotterdam en de Energiecoöperatie Blijstroom.

Organisatie en team

De Aktiegroep het Oude Westen is een stichting. Het bestuur van de Stichting bestaat uit drie bestuursleden: Paul Claessens (voorzitter en bewoner uit de wijk), Wim Landvreugd (penningmeester

en bewoner uit de wijk), Rob Meulen (secretaris en bewoner uit de wijk). Het bestuur heeft een groep adviseurs (grotendeels wijkbewoners) om zich heen verzameld; Hans Hazenak, Wytze Patijn en Piet Barendse. Bestuur en adviseurs hebben tweewekelijkse overleg. De Aktiegroep had in 2019 twee betaalde professionals in dienst (conform cao Zorg en Welzijn): Petra van den Berg (20 uur/week) en Natalie Dupon (16 uur/week). Zijn ondersteunen en coördineren de vrijwilligers, sturen nieuwe initiatieven en lopende projecten aan, sporen op wat er leeft in de wijk en vertalen deze signalen naar concrete acties. Ook nemen zij deel aan het tweewekelijks overleg van het bestuur.

Natalie Dupon richtte zich vooral op de begeleiding van de veertig vrijwilligers die het beheer van het Wijkplein voor hun rekening nemen. Ook begeleidt zij de initiatieven op het gebied van communicatie: Buurkrant, website, Facebookpagina, De Hiero en Actualiteitenoverleg. De rol van Petra was grotendeels gericht op het ondersteunen van bewonerswerkgroepen die zich, vaak bekostigd uit het geld dat gemeente beschikbaar heeft voor bewonersinitiatieven, inzetten voor verbetering van de wijk. De vergroening van de wijk en initiatieven op het gebied van energietransitie en duurzaamheid hebben een grote vlucht genomen. Omdat de druk op deze twee werkers (te) groot is geworden, vooral door de toename van opdrachten voor derden, zal het team in 2020 uitgebreid worden met een extra kracht. Last but not least is er Silvia Stentler, onze administratieve ondersteuner (12 uur/wk), die we mogen 'lenen' van WMO Radar. Zij zorgt onder meer voor de financiële administratie van de bewonersinitiatieven en Opzoemer Mee-projecten. En natuurlijk is er de groep van 40 vrijwilligers die de buurtwinkel draaiende houden en iedere maand de gratis Buurkrant huis aan huis in de wijk bezorgen.

Communicatie

De Aktiegroep heeft zich in 2019 helderder gepositioneerd in de stad. Niet altijd bestonden er beelden van de Aktiegroep die overeenstemmen met de werkelijkheid. Daar verandering in krijgen is noodzakelijk voor de toekomst van de Aktiegroep. Hiervoor hebben we diverse partijen actief benaderd voor gesprekken. In overleg met deze partijen proberen we te komen gezamenlijke agenda's en activiteiten. En we hebben overleg gevoerd met de diverse bewonersgroepen over wat zij betekenen in het beeld van de Aktiegroep in de buitenwereld.

Communicatie met onze achterban is natuurlijk van groot belang. De transitie vraagt veel en is de oorzaak van veel veranderingen. De Aktiegroep blijft 'van' de actieve bewoners uit de wijk die de Aktiegroep altijd gedragen hebben. Daarom is er voortdurende aandacht en inzet voor het bijeenbrengen van actieve en betrokken bewoners die samen met het bestuur richting geven aan koers en toekomst van de Aktiegroep.

Afsluitend

Met dit jaarverslag hebben we een beeld willen geven van de opgaven waar de Aktiegroep zich in 2019 voor heeft ingezet en met welke middelen, mensen en samenwerkingspartners die inzet is vormgegeven. Ook hebben we laten zien hoe de transitie, die de veranderende omstandigheden met zich meebracht, is vormgegeven en die getuigt van de kracht en veerkracht die de Aktiegroep van de bewoners van het Oude Westen kenmerken.

Met dank aan alle partijen en personen die ons hebben gesteund.

Paul Claessens
Voorzitter bestuur.

Bijlage 1 - Activiteiten onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Aktiegroep

Hieronder een thematisch gerangschikt overzicht van activiteiten onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Aktiegroep:

Klimaatadaptatie

Het Oude Westen is mede dankzij de Aktiegroep een voorbeeldwijk als het gaat om het realiseren van projecten gericht op klimaatadaptatie. De Aktiegroep het Oude Westen werkt stap voor stap aan het vergroenen van de straten en daken in een team met de experts Wolbert van Dijk (landschapsarchitect) en Anne Witteveen (landschapsontwerp en stedenbouw). Onder de paraplu '**Wij(k) vergroenen**' werken ze als een hecht team. Samen met betrokken bewoners hebben zij een groenvisie voor de wijk ontwikkeld. Uit deze groenvisie komen stapsgewijs uitvoeringsprojecten voort. Deze activiteiten en uitvoeringsprojecten worden financieel mede ondersteund door [WaterSensitive Rotterdam](#).

- **Geveltuinen XXL en Klimaatstraten.** Bewoners zijn in 2019 door de Aktiegroep gestimuleerd om hun directe omgeving te vergroenen en te onderhouden. In 2019 zijn de voorbereidingen voor de vergroening van de Museumstraat in gang gezet. Ook zijn in 2019 in de Akeleistraat de grondwerkzaamheden voor Geveltuinen XXL uitgevoerd. Alle bewoners (11 huishoudens) van de straat waren betrokken bij het nemen van het initiatief, het maken van het ontwerp en de realisatie ervan. Geveltuinen XXL zijn diepe voortuinen in de openbare ruimten van 3 tot 4 meter. Via een bewonersinitiatief zijn het de bewoners zelf die geld aanvragen voor de kosten van de daadwerkelijke uitvoering.
- Er is in 2019 door landschapsarchitect Wolbert van Dijk en de Aktiegroep **Buurttuintours** georganiseerd waar betrokken bewoners (ca. 60) en professionals van verschillende partijen elkaar leerden kennen, informatie uitwisselden over de gerealiseerde groenprojecten en plannen maakten voor nieuwe groenprojecten.
- In 2018 ontstond het initiatief **Eén Blok groen** vanuit de Aktiegroep. Al jaren klagen bewoners over een groot zwart dak van een bedrijfspand aan West-Kruiskade: als de zon erop staat geeft het veel warmte en stank af. Ondersteund door een vakkracht van de Aktiegroep heeft een team, bestaand uit bewoners, Jasper van Lammeren (architect met ervaring met het ontwerpen en realiseren van groene daken) en landschapsontwerper Anne Witteveen, met elkaar gedroomd over de vergroening van de daken en het bijbehorende binnenterrein. Er is een visie ontwikkeld voor de vergroening van het binnenterrein en het dak. Als de droom werkelijkheid wordt hoeft zo'n 800.000 liter regenwater niet meer door het riool te worden afgevoerd. WaterSensitive Rotterdam heeft opdracht gegeven voor verder onderzoek. Andere samenwerkingspartners hierbij zijn Woonstad Rotterdam en ander vastgoedeigenaren van het blok.
- In 2018 is een kernteam van vertegenwoordigers van de Aktiegroep en de experts Wolbert van Dijk en Anne Witteveen een onderzoek gestart om te bekijken of en hoe er een **groenonderhoudsploeg** door bewoners opgezet kan worden. Met ondersteuning van de Wijktaai is in 2019 onderhoud gepleegd aan verschillende groene bewonersinitiatieven.

Investeren in duurzaamheid en energie

De Aktiegroep heeft in 2018 de ambitie uitgesproken om van het Oude Westen een voorbeeldwijk te maken voor hoe de energietransitie van onderop vormgegeven kan worden. Na de start in 2018 en een forse uitbreiding in 2019 kunnen we onderstaande activiteiten presenteren:

- Onze eerste **energiecoaches** zijn opgeleid in 2018 en hebben in 2019 veel ervaring opgedaan. Zij hebben in samenwerking met Woonstad een opleiding gekregen van de Energiebank. Met deze expertise hebben zij 20 huishoudens bezocht en erin geslaagd samen met de bewoners substantiële resultaten te bereiken op het gebied van energiebewustwording en daarmee -besparing. Zij zijn top-ambassadeurs van de Aktiegroep.

- **Energiecoöperatie De Batavier.** Onder de verbindende en initiërende kracht van de Aktiegroep het Oude Westen hebben bewoners zich georganiseerd in een energie-coöperatie die zich inzet voor collectieve zonnepanelen op een dak in de Batavierenstraat. Een extra opgave die we onszelf gesteld hebben is dat 50% van dit dak beschikbaar moet zijn voor mensen met een smalle beurs, die niet in staat zijn zelf te investeren in zonnepanelen. Het vinden van een partij die deze panelen voorfinanciert en het vormgeven van de bijhorende regelingen heeft veel inspanningen gekost en gelukt. Dit dak wordt in 2020 gerealiseerd.
- De werkgroepleden van de energiecoöperatie, energiecoaches en groenprojecten organiseren een wekelijks **duurzaamheidspreekuur** op het Wijkplein van de Aktiegroep. Wijkbewoners kunnen langskomen met allerlei vragen, aanhaken bij bestaande werkgroepen en activiteiten of initiatief nemen voor een nieuw projectidee. Ook kunnen bewoners zich tijdens het spreekuur aanmelden voor een bezoek van een energiecoach, vergroeningsproject in hun straat en/of een aandeel in het collectieve zonnepanelen-dak.
- In het in het laatste kwartaal van 2018 is een samenwerkingsproject met tien trainees van de gemeente Rotterdam en de Aktiegroep het Oude Westen tot stand gekomen. Deze trainees hebben samen met de Aktiegroep het Oude Westen een project ontwikkeld dat zich richt op het **verminderen van de energiearmoede** in de wijk. Huishoudens die ten opzichte van hun inkomen een te hoge energierekening hebben en daardoor moeite hebben met het betalen van hun energierekening hebben te maken met energiearmoede.

Wat de Aktiegroep nog meer doet

Al jaren kunnen bewoners van het Oude Westen het **'WOW-Spel'** spelen. Alle wijkbewoners krijgen een aantal keren per jaar een cheque van 10 WOW'tjes in de bus, ter waarde van 10 euro. Deze kunnen zij verzilveren voor een plan dat de leefbaarheid en de sociale cohesie in de wijk verbetert. Bewoners kunnen medebewoners vragen om in hun plan te investeren. Je krijgt dus meer voor elkaar als je het samen doet. Partners zijn de gebiedscommissie Centrum van de gemeente Rotterdam en Woonstad Rotterdam.

Bijlage 2 – Bewonersinitiatieven

Communiceren & verbinden

De Aktiegroep het Oude Westen heeft een groot netwerk tot in de haarvaten van de wijk. Dit netwerk hebben we mede opgebouwd dankzij de laagdrempelige plek en de kunst van het luisteren en verbinden. We zijn continu bezig met het organiseren van uitwisseling en communicatie tussen bewoners en met (wijk) partners. Zo beheren, vergroten en verdiepen we ons netwerk. We zijn de spin in het web van de buurt.

Ruim 250 actieve bewoners hebben zich op allerlei manieren ingezet voor de wijk met het Wijkplein als basis. Hier een greep uit de activiteiten:

- Het **welkomproject**. Nieuwe bewoners krijgen, als zij positief reageren op een uitnodiging, een bezoek van vrijwilligers. De werkgroep bestaat uit zes vrijwilligers. Zij bezoeken nieuwe bewoners en geven hen een informatiemap over de wijk én een bloemetje. Ieder jaar komen nieuwe bewoners via het Welkomproject met de Aktiegroep en medebuurtgenoten in contact en velen worden zo ook actief in de wijk. Vrijwilligers van het Welkomproject hebben in samenwerking met Vluchtelingenwerk Zuidwest Nederland een rondwandeling georganiseerd voor statushouders die recent in de wijk zijn komen wonen. Dit was een geslaagde activiteit die de betrokkenen graag voortzetten.
- Het **Actualiteitenoverleg** is hét forum waar alle relevante informatie over ontwikkelingen in de wijk worden uitgewisseld. Het is een open overleg voor bewoners, professionals en ondernemers. Dit overleg is in 2019 10 keer georganiseerd. Gemiddeld zijn hier 24 mensen bij aanwezig geweest.
- **Thuis bij de Aktiegroep** wordt vier keer per jaar georganiseerd. Een avond waarbij alle onderwerpen die de wijk aangaan de revue kunnen passeren. Belangstellenden kunnen elkaar los van een werkgroep of themabijeenkomst ontmoeten bij deze ‘talkshow van de wijk’. Vaak ook bezocht door mensen voor wie het een eerste kennismaking met Aktiegroep is en daarom ook een “visitekaartje”.
- De **Buurtkrant**. Dit nieuwsorgaan had in 2019 haar 50ste jaargang bezig en is daarmee een uniek fenomeen. De redactie van zes bewoners opereert zelfstandig. In 2019 namen een aantal redactieleden na vele jaren afscheid. Zij zijn opgevolgd door nieuwe jonge redactieleden en de Buurtkrant beleeft weer een nieuwe bloeiperiode. De krant bericht over evenementen en ontwikkelingen in de wijk, laat duidelijk de diversiteit van bewoners zien, opinieert en agendeert. Wijkinstellingen op het terrein van zorg en welzijn adverteerden in de Buurtkrant en konden zo hun eigen activiteiten aankondigen. De Buurtkrant verscheen in 2019 tien keer, in een oplage van 4.500 stuks. De krant werd huis-aan-huis verspreid door vrijwilligers en was ook te vinden op 12 ‘stapelplekken’ in de wijk.
- Op de **website** www.aktiegroephetoudewesten.nl zijn alle edities van de Buurtkrant te lezen. Via de website en de eigen **Facebook**-pagina informeren we over onder andere evenementen in de wijk, bewonersinitiatieven en de sociale kaart van de wijk. De redactie bestond afgelopen jaar uit vier vrijwilligers.
- **De Hiero**, de interne nieuwsbrief voor vrijwilligers van de Aktiegroep en verschijnt tien keer per jaar (oplage 450). Een vrijwilliger draagt zorg voor realisatie van de Hiero en tien vrijwilligers bezorgden de Hiero in de wijk en verzorgen digitale verspreiding per e-mail.
- Het **Wijkplein** biedt ruimte en mogelijkheden voor bewoners om samen te komen om activiteiten te organiseren om de veerkracht van hun leefomgeving en buurtgenoten te versterken.

Wonen

De Aktiegroep zet in op de ontwikkeling van een gevarieerd woningaanbod met behoud van voldoende sociale huurwoningen en het creëren van kansen voor bewoners om 'door te schuiven' naar een geschiktere woning. De Aktiegroep werkt daarbij nauw samen met instellingen zoals de ouderenorganisaties Spirit 55+, de Maaskoepel, het Wijkpastoraat, Welzijnsorganisatie WMO Radar en de gemeente Rotterdam om bijeenkomsten voor ouderen te organiseren om hen te informeren over zaken als de ouderencomplexen in de wijk en de noodzaak je op tijd in te schrijven bij Woonnet Rijnmond. Met Woonstad Rotterdam, de eigenaar van het overgrote deel van de huurwoningen in de wijk is in 2019 een start gemaakt met een herijking van relatie en samenwerking.

Concreet waren in 2019 de volgende werkgroepen actief:

- De bewonerswerkgroep '**Wij laten ons niet kisten**' telt zeven oudere bewoners. Zij hebben zich ingezet voor goede ouderenhuisvesting in de wijk. Zij organiseerden twee openbare informatiebijeenkomsten in samenwerking met Woonstad Rotterdam, het Wijkpastoraat en WMO Radar. De werkgroep ging strategische allianties aan met diverse stedelijke partners en maakte ook eigen voorstellen om goed oud te kunnen worden in de wijk.
- **Hulp bij Woonnet Rijnmond.** Op het Wijkplein konden bewoners iedere ochtend hulp krijgen van een mede bewoner bij het zoeken naar een nieuwe woning en het inschrijven bij Woonnet Rijnmond. Sommige bewoners konden na enige uitleg zelf verder hun weg vinden in het systeem. Andere bewoners hadden langer hulp nodig. Fouten in het systeem werden doorgegeven aan de systeembeheerder. Opvallende zaken over het woningaanbod werden besproken met Woonstad Rotterdam.
- Voorjaar 2018 is de werkgroep **GoudDwars** opgericht door 18 bewoners die wonen aan de Gouvernestraat en Gouvernedwardsstraat. De toekomst van hun woningen was onduidelijk en de bewonerswerkgroep zette zich in voor meer duidelijkheid. De werkgroep ging in gesprek met de woningcorporatie en de gemeente over hun woontoekomst en de leefbaarheid. De Aktiegroep het Oude Westen kreeg van Woonstad Rotterdam de opdracht om de werkgroep te begeleiden, samen met Els Desmet.

Openbare ruimte & vergroening

Veel bewoners van het Oude Westen zijn betrokken bij activiteiten om het milieu te verbeteren. Dit is een belangrijke opgave voor de wijk, de stad en het land. De Aktiegroep heeft daar op allerlei manieren aan gewerkt:

Sinds de opening van het park in 1987 hebben bewonerswerkgroepen allerlei activiteiten georganiseerd in het Wijkpark het Oude Westen. Vrijwilliger en bewoner Wilma Krüger is de kartrekker van al deze activiteiten en met een tomeloze inzet 'gaat zij ervoor'. Al deze inzet draagt bij aan een goed en plezierig gebruik en beheer van het Wijkpark, het stimuleren van samen buiten bewegen en het ontwikkelen van onderlinge contacten. Ook groeit het bewustzijn van het belang van een groen woonmilieu. Dankzij de inzet van tien vrijwilligers zijn ruim 250 kinderen uit het Oude Westen in contact gekomen met verschillende aspecten van de natuur. Een tegenvaller was wel het verdwijnen van het gemeentelijk toezicht in het wijkpark op werkdagen. Met name voor de bemensing van het Dierenhof betekende dit een extra opgave. Het heeft veel inspanning gekost om deze uitdaging aan te gaan.

- Zo'n 16 bewoners werken aan het onderhoud van de **Wijktuin**. Dit is een tuin in het Wijkpark die bestaat uit een rotstuin, moestuin, bessentuin, kruidentuin, pluktuin, bloemperken en een terras. Er zijn ook twee bijenkasten. Het tuingereedschap van deze werkgroep wordt ook door andere actieve bewonerswerkgroepen in straten gebruikt.

- Het **theeterras** is een activiteit, opgezet door twee vaste vrijwilligers. Zij worden daarbij geholpen door vrijwilligers die de Wijk tuin beheren. Het Theeterras biedt in de zomerperiode gratis thee aan op een gezellig terras - met parasols - in de Wijk tuin. Het vindt vaak op woensdag en vrijdagmiddag plaats en wordt regelmatig gecombineerd met kinderactiviteiten of groenwandelingen. Regelmatig brengen ouderen van zorginstelling De Leeuwenhoek een bezoekje aan het terras.
- **Het Kabouterpad** Een werkgroep die bestaat uit tien bewoners organiseerde 'groene kinderactiviteiten'. De kinderen maken dankzij het Kabouterpad kennis met natuurlijke aspecten van hun omgeving. De activiteiten zijn seizoensgebonden en omvatten onder andere: vogels voeren, bijen, tuintje zaaien en herfstbloemstukjes maken. Ruim 250 kinderen per jaar doen mee. De werkgroep werkte samen met de drie basisscholen in de wijk en het bewonersinitiatief Leeszaal West.
- **Het Dierenhof.** Twaalf bewoners runnen de kinderboerderij in het park. Er zijn schapen, geiten, kippen, konijnen, cavia's en een kat. Het is een plek in het park waar in het weekend en op feestdagen veel (groot)ouders met hun jonge (klein)kinderen samenkomen. Op doorde-weekse dagen genieten alle passanten van de dieren. De aanwezigheid van de vrijwilligers in het Dierenhof draagt tevens bij aan het sociaal beheer en toezicht in het park. De gemeentelijke parkwachters werkten tot 2019 mee aan het beheer van het Dierenhof.
- **Buiten Bewegen.** Een project waarbij bewoners met een vrijwillige begeleider samen buiten bewegen. Er vonden kennismakingsbijeenkomsten plaats met jeu de boules, de sporttoestellen in het park en Qi Gong. Wekelijks komen bewoners in het Wijkpark samen om te bewegen. Van april tot en met oktober worden ook maandelijkse groenwandelingen georganiseerd naar een ander groeninitiatief in de stad.
- **Vrienden van het Wijkpark.** Deze werkgroep bestaat uit zeven actieve bewoners die de ontwikkelingen in het Wijkpark nauw op de voet volgen, (ongevraagd) advies aan de gemeente geven over de inrichting en het beheer van het Wijkpark en de evenementen die in het park worden georganiseerd. Deze groep is ook aanspreekpunt voor vrijwilligersprojecten in het park.
- **Geveltuinen XXL en Klimaatstraten.** Dit zijn diverse projecten waarbij bewoners gestimuleerd en ondersteund door de Aktiegroep hun straat vergroenen en waar zij voor het onderhoud daarna ook zelf zorg dragen.

Vooruitkomen

De Aktiegroep heeft van oudsher oog voor de meest kwetsbare bewoners in de wijk en draagt op haar manier een steentje bij aan vraagstukken rond rondkomen en vooruitkomen. Hieronder de belangrijkste activiteiten die op dit terrein plaatsvonden:

- **Het Ruilpunt.** Is een kleine winkel in een hoekpand in het Oude Westen, vlakbij de Aktiegroep. Het is een winkel zonder geld waar bewoners tweedehands spullen en diensten ruilen; deze betalen ze met punten. Het Ruilpunt werd in 2019 gerund door tien vrijwilligers die de winkel vijf dagen per week openhouden. Zo'n 200 bewoners waren in 2019 ingeschreven en maakten regelmatig gebruik van de winkel.
- **De Huiswerkklas** staat al 45 jaar symbool voor de zorg van de Aktiegroep voor de toekomst van de volgende generatie. Zij zijn een serieus alternatief voor de commerciële huiswerkbegeleiding. Jongeren krijgen voor 60 euro per jaar begeleiding en een rustige plek om te werken. Jaarlijks staan er bij de Huiswerkklas zo'n 90 jongeren ingeschreven. Bijna 20 vrijwilligers uit het onderwijs en het bedrijfsleven begeleiden dagelijks zo'n 25 jongeren. De Huiswerkklas is halverwege het jaar 2018 een zelfstandige stichting geworden om zelf haar eigen financiering te kunnen gaan regelen. In 2019 heeft de Huiswerkklas het Wijkplein dagelijks van 15.30 tot 18.00 uur gebruikt voor haar activiteiten. In 2019 is de Huiswerkklas een zelfstandige

stichting geworden. Alhoewel zij daarmee geen formeel onderdeel van de Aktiegroep meer uitmaakt blijft de verbondenheid groot

- **Het Papierencafé** Dit is in 2018 opgezet. Het is een samenwerkingsverband met verschillende organisaties uit de wijk waaronder het Wijkpastoraat, de Krachtvrouwen (vrouwennetwerk in de wijk) en welzijnsorganisatie WMO Radar. Tijdens het Papierencafé helpen bewoners elkaar met het invullen van allerlei formulieren. Het Papierencafé vindt op verschillende plekken in de wijk plaats waaronder iedere woensdagochtend op het Wijkplein. Overigens kunnen wijkbewoners ook op de andere dagen op het Wijkplein terecht met allerlei vragen en formulieren.

Bijlage 3 – Wijkplein

Het Wijkplein is dé plek in het Oude Westen waar bewoners(groepen) verder komen en initiatieven ondernemen. Bewoners(groepen) maken gebruik van computers en ruimten om bijeenkomsten te organiseren. Buurtgenoten staan elkaar op het Wijkplein met raad en daad bij. Bewonersgroepen krijgen administratieve ondersteuning bij hun projecten. Er zijn ook vakkrachten aanwezig die ondersteuning bieden. Het Wijkplein is gevestigd op de begane grond van het pand aan de Gaffelstraat 1-3. Standaard is het plein overdag open van maandag t/m vrijdag (met een korte sluiting in de zomer- en kerstvakantie). Ook is het Wijkplein open als er in het weekend of in de avond wijkbijeenkomsten plaatsvinden en bewonerswerkgroepen samenkomen.

Een inmiddels jarenlange stabiele groep van ongeveer veertig vrijwilligers houdt het Wijkplein open. Zij halen boodschappen, houden de planning bij, onderhouden de digitale omgeving, zorgden dat bewoners zich welkom voelen, doen klussen aan het pand en plannen de gesprekken.

Het team van vrijwilligers dat het Wijkplein runt, is divers samengesteld. Het gaat om mensen met verschillende (culturele) achtergronden en van verschillende leeftijden. Het gaat om mensen die (tijdelijk) werkloos of arbeidsongeschikt zijn. Maar ook gepensioneerden, werkenden en jongeren die stages en werkervaring zoeken, maken deel uit van het team. Rode draad is dat de vrijwilligers met hun werkzaamheden ervaren dat zij van betekenis zijn.

Een professionele ondersteuner brengt de vrijwilligers met enige regelmaat samen en organiseert inhoudelijke uitwisselingen. Ook krijgen de vrijwilligers individuele ondersteuning, gericht op het prikkelen van talenten en hun persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast neemt de beroepskracht eindverantwoordelijkheid en ondersteunt bij het goed houden van de onderlinge sfeer en het maken van onderlinge afspraken.

In 2019 hebben we niet zoals in 2018 de bezoekersaantallen nauwkeurig bijgehouden. De indruk bestaat dat het ietsje minder is geworden. Vermoedelijke oorzaak is dat onze professionele ondersteuning door alle drukke werkzaamheden als gevolg van binnen te halen en binnengehaalde opdrachten en subsidies minder tijd heeft gehad om dezelfde aandacht te kunnen geven als in voorgaande jaren.

Mede dankzij deze mensen functioneert het Wijkplein en kan het een gastvrije plek zijn voor bewoners om samen te komen, hun wijk te verbeteren en buurtgenoten verder te helpen:

Anne Raangs, Annelies de Weerd, Anuscka Lamkarat-Ali, Auktje, Aytan Tekten, Aziza Daal, Birsan Tekten, Daniela Leito, Ferry in 't Veld, Gina Thijsse, Hans Hazenak, Joke van der Pluijm, Joke van der Zwaard, Julio Enrique, Lies Baerts, Lucia Charms, Luit van der Burg, Mala Ganesh, Mana Daniel, Marcela Diaz, Marion van der Heiden, Mehmet Ertekin, Mervin van der Pluijm, Mirjam van Tiel, Monique Groenedijk, Mummine Aksoy, Natalie Dupon, Nermin Ozturk, Nina Elling Nanuru, Paul Claessens, Petra van den Berg, Piet Barendse, Rinus Nijhuis, Rob Meulen, Robeena Kausar, Romeo Tuur, Sabitrie Chedi, Sandra Sidhoe, Sarodjini Basdeo, Sharon Wijsman, Sila Swewmangal, Syliva Stentler, Turkan Kalan, Wilma Krüger, Wim Landvreugd, Wytze Patijn.

Bijlage 4 – Partijen die financiële bijdragen leverden in 2019

Gemeente Rotterdam
Provincie Zuid-Holland
Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard
Woonstad Rotterdam
Radar

Fondsen:
Fonds DBL
Stichting DOEN
Stichting Bevordering van Volkskracht
Oranjefonds
VSB fonds
Laurensfonds